

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä heinäkuuta 2016

46/2016

(Suomen säädöskokoelman n:o 590/2016)

Valtioneuvoston asetus

biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän geenivarojen saatavuudesta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta tehdyn Nagoyan pöytäkirjan voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain sekä pöytäkirjan täytäntöönpanosta annetun lain voimaantulosta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n ja biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan täytäntöönpanosta annetun lain 18 §:n nojalla:

1 §

Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (SopS 78/1994) liittyvä geenivarojen saatavuudesta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta Nagoyassa 29 päivänä lokakuuta 2010 tehty pöytäkirja tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt pöytäkirjan 1 päivänä maaliskuuta 2016 ja tasavallan presidentti 20 päivänä toukokuuta 2016. Hyväksymiskirja on talletettu Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan 3 päivänä kesäkuuta 2016.

2 §

Pöytäkirjan muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §

Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (393/2016) tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016. Ahvenanmaan maakuntapäivät on hyväksynyt lain voimaantulon maakunnassa.

4 §

Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan täytäntöönpanosta annettu laki (394/2016) tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016.

46/2016

5 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016.

Helsingissä 22 päivänä kesäkuuta 2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Hallitussihteeri Charlotta von Troil

(Suomennos)

**BIOLOGISTA MONIMUOTOISUUTTA
KOSKEVAAN YLEISSOPIMUKSEEN
LIITTYVÄ GEENIVAROJEN SAATA-
VUUDESTA SEKÄ NIIDEN KÄYTÖSTÄ
SAATAVIEN HYÖTYJEN OIKEUDEN-
MUKAISESTA JA TASAPUOLISESTA
JAOSTA TEHTY NAGOYAN PÖYTÄ-
KIRJA**

Tämän pöytäkirjan osapuolet, jotka ovat biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, jäljempänä ”yleissopimuksen”, osapuolia,

palauttavat mieliin, että geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako on yksi yleissopimuksen kolmesta päätavoitteesta,

ja tunnustavat, että tällä pöytäkirjalla toteutetaan tätä yleissopimuksen tavoitetta,

vahvistavat uudestaan, että valtioilla on täysivaltainen oikeus luonnonvaroihinsa yleissopimuksen määräysten mukaisesti,

palauttavat lisäksi mieliin yleissopimuksen 15 artiklan,

tunnustavat, että tutkimus- ja innovaatiovalmiuksia luovilla teknologian siirroilla ja yhteistyöllä, joiden tavoitteena on luoda lisäarvoa kehitysmaiden geenivaroille yleissopimuksen 16 ja 19 artiklan mukaisesti, on tärkeä merkitys kestäväen kehityksen edistämiseksi,

tunnustavat, että yleinen tietoisuus ekosysteemien ja biologisen monimuotoisuuden taloudellisesta arvosta sekä tämän taloudellisen arvon oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako biologisen monimuotoisuuden haltijoiden kanssa toimivat tärkeinä kannustimina biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja sen osien kestäväen käyttöön,

tunnustavat saatavuuden ja hyötyjen jaon potentiaalisen merkityksen biologisen monimuotoisuuden suojelussa ja kestävässä käytössä sekä köyhyyden poistamisessa ja ympäristön kestävässä käytössä ja siten YK:n vuosituhattavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi,

**NAGOYA PROTOCOL ON ACCESS TO
GENETIC RESOURCES AND THE FAIR
AND EQUITABLE SHARING OF BENE-
FITS ARISING FROM THEIR UTILIZA-
TION TO THE CONVENTION ON BIO-
LOGICAL DIVERSITY**

The Parties to this Protocol, Being Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as “the Convention”,

Recalling that the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources is one of three core objectives of the Convention,

and recognizing, that this Protocol pursues the implementation of this objective within the Convention,

Reaffirming the sovereign rights of States over their natural resources and according to the provisions of the Convention,

Recalling further Article 15 of the Convention,

Recognizing the important contribution to sustainable development made by technology transfer and cooperation to build research and innovation capacities for adding value to genetic resources in developing countries, in accordance with Articles 16 and 19 of the Convention,

Recognizing that public awareness of the economic value of ecosystems and biodiversity and the fair and equitable sharing of this economic value with the custodians of biodiversity are key incentives for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Acknowledging the potential role of access and benefit-sharing to contribute to the conservation and sustainable use of biological diversity, poverty eradication and environmental sustainability and thereby contributing to achieving the Millennium Development Goals,

Acknowledging the linkage between access

tunnustavat yhteyden geenivarojen saatavuuden ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisen ja tasapuolisen jaon välillä,

tunnustavat geenivarojen saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskevan oikeusvarmuuden takaamisen tärkeyden,

tunnustavat lisäksi tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämisen tärkeyden neuvoteltaessa keskinäisesti sovittuja ehtoja geenivarojen toimittajien ja käyttäjien välillä,

tunnustavat myös naisten erittäin tärkeän roolin saatavuuden ja hyötyjen jaon kannalta ja

vahvistavat, että naisten täysimääräinen osallistuminen on tarpeen biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevan päätöksenteon ja täytäntöönpanon kaikilla tasoilla,

ovat päättäneet tukea edelleen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien yleissopimuksen määräysten tehokasta täytäntöönpanoa,

tunnustavat, että geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tietämyksen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisessa ja tasapuolisessa jakamisessa tarvitaan innovatiivisia ratkaisuja silloin, kun on kyseessä rajat ylittävä tilanne, tai silloin, kun ennakkosuostumusta ei ole mahdollista hakea tai saada,

tunnustavat geenivarojen tärkeyden ruokaturvalle, kansanterveydelle, biologisen monimuotoisuuden suojelulle sekä ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ja ilmastomuutokseen sopeutumiselle,

tunnustavat maatalouden biologisen monimuotoisuuden erityisluonteen, sen ominaispiirteet ja ongelmat, jotka edellyttävät erityisratkaisuja,

tunnustavat kaikkien valtioiden riippuvuuden elintarvikkeiden ja maatalouden geenivaroista sekä kyseisten geenivarojen erityisluonteen ja tärkeyden maailmanlaajuisen ruokaturvan ja maatalouden kestäväen kehityksen saavuttamisen kannalta pyrittäessä vähentämään köyhyyttä sekä hillitsemään ilmastonmuutosta ja sopeutumaan siihen ja tunnustavat elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen ja FAO:n geenivarakomission perustavanlaatuisen merkityksen tässä suhteessa,

to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such resources,

Recognizing the importance of providing legal certainty with respect to access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilization,

Further recognizing the importance of promoting equity and fairness in negotiation of mutually agreed terms between providers and users of genetic resources,

Recognizing also the vital role that women play in access and benefit-sharing and

affirming the need for the full participation of women at all levels of policy-making and implementation for biodiversity conservation,

Determined to further support the effective implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention,

Recognizing that an innovative solution is required to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent,

Recognizing the importance of genetic resources to food security, public health, biodiversity conservation, and the mitigation of and adaptation to climate change,

Recognizing the special nature of agricultural biodiversity, its distinctive features and problems needing distinctive solutions,

Recognizing the interdependence of all countries with regard to genetic resources

for food and agriculture as well as their special nature and importance for achieving food security worldwide and for sustainable development of agriculture in the context of poverty alleviation and climate change and acknowledging the fundamental role of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture and the FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture in this regard,

Mindful of the International Health Regula-

ottavat huomioon Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveystieteiden (2005) ja ihmisen taudinaiheuttajien saatavuuden varmistamisen tärkeyden kansanterveyden valmius- ja reagointitoimien kannalta,

ovat tietoisia muilla kansainvälisillä foorumeilla meneillään olevasta saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyvästä työstä,

palauttavat mieliin elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarjoja koskevan kansainvälisen sopimuksen mukaisesti perustetun saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevan monenvälisen järjestelmän, joka kehitettiin sopusoinnussa yleissopimuksen kanssa,

tunnustavat, että saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansainvälisten instrumenttien olisi oltava toisiaan tukevia yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi,

palauttavat mieliin yleissopimuksen 8 artiklan j kohdan tärkeyden, koska se koskee geenivaroihin liittyvää perinteistä tietoa ja tällaisen tiedon käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa,

panevat merkille geenivarojen ja perinteisen tiedon välisen yhteyden, niiden erottamattoman luonteen alkuperäiskansoille ja paikallisyhteisöille sekä perinteisen tiedon tärkeyden biologisen monimuotoisuuden suojelulle ja sen osien kestäväälle käytölle sekä näiden yhteisöjen kestäväälle toimeentulolle,

tunnustavat niiden olosuhteiden moninaisuuden, joissa alkuperäiskansoilla ja paikallisyhteisöillä on geenivaroihin liittyvää perinteistä tietoa hallussaan tai omistuksessaan,

ottavat huomioon sen, että alkuperäiskansoilla ja paikallisyhteisöillä on oikeus määrittellä geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon lailliset haltijat yhteisöissään,

tunnustavat lisäksi ne ainutlaatuiset olosuhteet, joissa mailla on geenivaroihin liittyvää perinteistä tietoa, joka voi olla suullista, kirjallista tai muussa muodossa ja joka heijastaa biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kannalta rikasta kulttuuriperintöä,

panevat merkille YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen,

vahvistavat, että minkään tämän pöytäkirjan määräyksen ei ole tulkittava vähentävän tai poistavan alkuperäiskansojen

tions (2005) of the World Health Organization and the importance of ensuring access to human pathogens for public health preparedness and response purposes,

Acknowledging ongoing work in other international forums relating to access and benefit-sharing,

Recalling the Multilateral System of Access and Benefit-sharing established under the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture developed in harmony with the Convention,

Recognizing that international instruments related to access and benefit-sharing should be mutually supportive with a view to achieving the objectives of the Convention,

Recalling the relevance of Article 8(j) of the Convention as it relates to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge,

Noting the interrelationship between genetic resources and traditional knowledge, their inseparable nature for indigenous and local communities, the importance of the traditional knowledge for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components, and for the sustainable livelihoods of these communities,

Recognizing the diversity of circumstances in which traditional knowledge associated with genetic resources is held or owned by indigenous and local communities,

Mindful that it is the right of indigenous and local communities to identify the rightful holders of their traditional knowledge associated with genetic resources, within their communities,

Further recognizing the unique circumstances where traditional knowledge associated with genetic resources is held in countries, which may be oral, documented or in other forms, reflecting a rich cultural heritage relevant for conservation and sustainable use of biological diversity,

Noting the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and

Affirming that nothing in this Protocol shall be construed as diminishing or extinguishing the existing rights of indigenous and local communities,

ja paikallisyhteisöjen olemassa olevia oikeuksia,

ovat sopineet seuraavasta:

Artikla 1

Tavoite

Tämän pöytäkirjan tavoitteena on geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako, johon kuuluu myös asianmukainen geenivarojen saanti ja asiaankuuluvan teknologian siirto, ottaen huomioon kaikki näihin varoihin ja teknologiaan kuuluvat oikeudet, sekä asianmukainen rahoitus, ja edistää näin biologisen monimuotoisuuden suojelua ja sen osien kestäväää käyttöä.

Artikla 2

Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa käytetään yleissopimuksen 2 artiklaan sisältyviä määritelmiä. Lisäksi tässä pöytäkirjassa

a) ”osapuolten konferenssi” tarkoittaa yleissopimuksen osapuolten konferenssia;

b) ”yleissopimus” tarkoittaa biologista monimuotoisuutta koskevaa Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta;

c) ”geenivarojen käyttö” tarkoittaa keinoja, joilla toteutetaan geenivarojen geneettisten ja/tai biokemiallisten koostumusten tutkimusta ja kehittämistä, yleissopimuksen 2 artiklan määritelmän mukaisen biotekniikan soveltaminen mukaan luettuna;

d) ”biotekniikka” tarkoittaa yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti sellaista tekniikan sovellusta, jossa käytetään biosysteemejä, eläviä eliöitä tai niiden johdannaisia tuotteiden tai prosessien kehittämiseen tai muunteleluun tiettyyn tarkoitukseen;

e) ”johdannainen” tarkoittaa luonnossa esiintyvää biokemiallista yhdistettä, joka syntyy biologisten luonnonvarojen tai geenivarojen geneettisen ilmentymän tai aineenvaihdunnan tuloksena, vaikka yhdiste ei sisältäisi

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

The objective of this Protocol is the fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding, thereby contributing to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article 2

Use of terms

The terms defined in Article 2 of the Convention shall apply to this Protocol. In addition, for the purposes of this Protocol:

a) “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Convention;

b) “Convention” means the Convention on Biological Diversity;

c) “Utilization of genetic resources” means to conduct research and development on the genetic and/or biochemical composition of genetic resources, including through the application of biotechnology as defined in Article 2 of the Convention;

d) “Biotechnology” as defined in Article 2 of the Convention means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use;

(e) “Derivative” means a naturally occurring biochemical compound resulting from the genetic expression or metabolism of biological or genetic resources, even if it does not contain functional units of heredity.

toiminnallisia perintötekijöitä.

Artikla 3

Soveltamisala

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan yleissopimuksen 15 artiklan soveltamisalaan kuuluviin geenivaroihin ja niiden käytöstä saataviin hyötyihin. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan geenivaroihin liittyvään perinteiseen tietoon sekä tällaisen tiedon käytöstä saataviin hyötyihin.

Artikla 4

Suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin ja instrumentteihin

1. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta muista olemassa olevista kansainvälisistä sopimuksista johtuviin osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin paitsi, jos näiden oikeuksien ja velvoitteiden toteuttaminen aiheuttaisi vakavaa vahinkoa tai uhkaa biologiselle monimuotoisuudelle. Tämän kohdan tarkoituksena ei ole luoda hierarkiaa tämän pöytäkirjan ja muiden kansainvälisten instrumenttien välille.

2. Mikään tämän pöytäkirjan määräys ei estä osapuolia kehittämästä ja panemasta täytäntöön muita asiaan liittyviä kansainvälisiä sopimuksia, muut saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevat erityissopimukset mukaan luetuina, edellyttäen, että ne tukevat yleissopimuksen ja tämän pöytäkirjan tavoitteita eivätkä ole ristiriidassa niiden kanssa.

3. Tämä pöytäkirja on pantava täytäntöön siten, että pöytäkirja ja muut sen kannalta merkitykselliset kansainväliset instrumentit tukevat toisiaan. Kansainvälisten instrumenttien mukainen ja niihin liittyvä kansainvälisten organisaatioiden meneillään oleva hyödyllinen työ tai käytännöt on otettava asianmukaisesti huomioon edellyttäen, että ne tukevat yleissopimuksen ja tämän pöytäkirjan

Article 3

Scope

This Protocol shall apply to genetic resources within the scope of Article 15 of the

Convention and to the benefits arising from the utilization of such resources. This Protocol shall also apply to traditional knowledge associated with genetic resources within the scope of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such knowledge.

Article 4

Relationship with International Agreements and instruments

1. The provisions of this Protocol shall not affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity. This paragraph is not intended to create a hierarchy between this Protocol and other international instruments.

2. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from developing and implementing other relevant international agreements, including other specialized access and benefit-sharing agreements, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.

3. This Protocol shall be implemented in a mutually supportive manner with other international instruments relevant to this Protocol. Due regard should be paid to useful and relevant ongoing work or practices under such international instruments and relevant international organizations, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.

tavoitteita eivätkä ole ristiriidassa niiden kanssa.

4. Tällä pöytäkirjalla pannaan täytäntöön saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevat yleissopimuksen määräykset. Mikäli sovelletaan jotakin saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevaa kansainvälistä erityisinstrumenttia, joka on yleissopimuksen ja tämän pöytäkirjan tavoitteiden mukainen eikä ole ristiriidassa niiden kanssa, tätä pöytäkirjaa ei sovelleta erityisinstrumentin osapuoleen tai osapuoliin geenivarjoja koskevan erityisinstrumentin tarkoituksen toteuttamiseksi.

Artikla 5

Hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako

1. Yleissopimuksen 15 artiklan 3 ja 7 kohdan mukaisesti geenivarjojen käytöstä sekä myöhemmistä sovelluksista ja kaupallistamisesta saatavat hyödyt on jaettava oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla geenivarjat toimittavan osapuolen kanssa, joka on geenivarjojen alkuperämaa tai joka on hankkinut geenivarjat yleissopimuksen mukaisesti. Jakaminen perustuu keskinäisesti sovittuihin ehtoihin.

2. Kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin tai toimintalinjaa koskeviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on varmistaa, että alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen hallussa olevien geenivarjojen käytöstä saatavat hyödyt jaetaan alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen geenivarjoja koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla kyseisten yhteisöjen kanssa perustuen keskinäisesti sovittuihin ehtoihin.

3. Kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin tai toimintalinjaa koskeviin toimenpiteisiin edellä olevan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi.

4. Hyödyt voivat olla rahallisia hyötyjä tai muita kuin rahallisia hyötyjä, liitteessä luetellut hyödyt mukaan luettuina, mutta niihin kuitenkin rajoittumatta.

5. Kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin tai toimintalin-

4. This Protocol is the instrument for the implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention. Where a specialized international access and benefit-sharing instrument applies that is consistent with, and does not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol, this Protocol does not apply for the Party or Parties to the specialized instrument in respect of the specific genetic resource covered by and for the purpose of the specialized instrument.

Article 5

Fair and equitable benefit-sharing

1. In accordance with Article 15, paragraphs 3 and 7 of the Convention, benefits arising from the utilization of genetic resources as well as subsequent applications and commercialization shall be shared in a fair and equitable way with the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

2. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim of ensuring that benefits arising from the utilization of genetic resources that are held by indigenous and local communities, in accordance with domestic legislation regarding the established rights of these indigenous and local communities over these genetic resources, are shared in a fair and equitable way with the communities concerned, based on mutually agreed terms.

3. To implement paragraph 1 above, each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate.

4. Benefits may include monetary and non-monetary benefits, including but not limited to those listed in the Annex.

5. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, in order that the benefits arising from the

jaa koskeviin toimenpiteisiin, jotta geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon käytöstä saatavat hyödyt jaetaan oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla niiden alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen kanssa, joilla on tällaista tietoa. Jakaminen perustuu keskinäisesti sovittuihin ehtoihin.

Artikla 6

Geenivarojen saatavuus

1. Luonnonvaroja koskevien täysivaltaisten oikeuksien toteuttamiseksi sekä saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten mukaisesti geenivarojen saanti niiden käyttöä varten edellyttää ennakkosuostumusta geenivarat toimittavalta osapuolelta, joka on geenivarojen alkuperämaa tai joka on hankkinut geenivarat yleissopimuksen mukaisesti, ellei asianomainen osapuoli toisin päättä.

2. Kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on varmistaa, että geenivarojen saantiin hankitaan alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ennakkosuostumus tai hyväksyntä ja että kyseiset yhteisöt osallistuvat prosessiin aina, kun niillä on oikeus myöntää lupa geenivarojen saantiin.

3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti kukin ennakkosuostumusta edellyttävä osapuoli toteuttaa tarvittavat lainsäädännölliset, hallinnolliset tai toimintalinjaa koskevat toimenpiteet, joilla

a) taataan saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten oikeusvarmuus, selkeys ja avoimuus;

b) luodaan geenivarojen saatavuutta koskevia oikeudenmukaisia ja perusteltuja sääntöjä ja menettelyjä;

c) annetaan tietoa ennakkosuostumuksen hakemisesta;

d) mahdollistetaan toimivaltaisen kansallisen viranomaisen antama kirjallinen ja selkeä päätös avoimella ja kustannustehokkaalla tavalla sekä kohtuullisessa ajassa;

e) annetaan saantihetkellä lupa tai muu vastaava todiste päätöksestä myöntää ennakkosuostumus ja keskinäisesti sovituista eh-

utilization of traditional knowledge associated with genetic resources are shared in a fair and equitable way with indigenous and local communities holding such knowledge. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

Article 6

Access to genetic resources

1. In the exercise of sovereign rights over natural resources, and subject to domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, access to genetic resources for their utilization shall be subject to the prior informed consent of the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention, unless otherwise determined by that Party.

2. In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that the prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities is obtained for access to genetic resources where they have the established right to grant access to such resources.

3. Pursuant to paragraph 1 above, each Party requiring prior informed consent shall take the necessary legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to:

a) Provide for legal certainty, clarity and transparency of their domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements;

b) Provide for fair and non-arbitrary rules and procedures on accessing genetic resources;

c) Provide information on how to apply for prior informed consent;

d) Provide for a clear and transparent written decision by a competent national authority, in a cost-effective manner and within a reasonable period of time;

e) Provide for the issuance at the time of access of a permit or its equivalent as evidence of the decision to grant prior informed

doista sekä ilmoitetaan kyseiset tiedot saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmään;

f) soveltuvin osin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritellään perusteet ja/tai prosessit geenivarojen saantia koskevan ennakkosuostumuksen tai hyväksynnän saamiseksi alkuperäiskansoilta ja paikallisyhteisöiltä sekä niiden ottamiseksi mukaan prosessiin; ja

g) luodaan selkeät säännöt ja menettelyt keskinäisesti sovittujen ehtojen edellyttämisestä ja luomisesta. Ehdot on tehtävä kirjallisesti, ja niihin voi kuulua muun muassa seuraavia ehtoja:

- i) riitojen ratkaisulauseke;
- ii) hyötyjen jakoa koskevat ehdot, myös immateriaalioikeuksien osalta;
- iii) ehdot, jotka koskevat geenivarojen mahdollista myöhempää luovuttamista kolmansien osapuolien käyttöön; ja
- iv) käyttötarkoituksen muutoksia koskevat ehdot tarvittaessa.

Artikla 7

Geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon saatavuus

Kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kukin osapuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on varmistaa, että alkuperäiskansoilla ja paikallisyhteisöillä olevaa geenivaroihin liittyvää perinteistä tietoa käytetään alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ennakkosuostumuksella tai hyväksynnällä, että kyseiset yhteisöt osallistuvat prosessiin ja että keskinäisesti sovitut ehdot on luotu.

Artikla 8

Erityismääräykset

Saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien säädöstensä tai määräystensä kehittämiseksi ja täytäntöön panemiseksi kukin osapuoli

- a) luo edellytykset edistää ja kannustaa tut-

consent and of the establishment of mutually agreed terms, and notify the Access and Benefitsharing Clearing-House accordingly;

f) Where applicable, and subject to domestic legislation, set out criteria

and/or processes for obtaining prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities for access to genetic resources; and

g) Establish clear rules and procedures for requiring and establishing mutually agreed terms. Such terms shall be set out in writing and may include, inter alia:

- i) A dispute settlement clause;
- ii) Terms on benefit-sharing, including in relation to intellectual property rights;
- iii) Terms on subsequent third-party use, if any; and

iv) Terms on changes of intent, where applicable.

Article 7

Access to traditional knowledge associated with genetic resources

In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with

the aim of ensuring that traditional knowledge associated with genetic resources that is held by indigenous and local communities is accessed with the prior and informed

consent or approval and involvement of these indigenous and local communities, and that mutually agreed terms have been established.

Article 8

Special considerations

In the development and implementation of its access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, each Party shall:

kimusta, jonka tarkoituksena on edistää biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä erityisesti kehitysmaissa, myös yksinkertaistetuilla menettelyillä, joilla helpotetaan saatavuutta ei-kaupallisia tutkimustarkoituksia varten, ottaen huomioon tarpeen varautua tutkimustarkoituksen mahdollisiin muutoksiin;

b) ottaa asianmukaisesti huomioon nykyiset tai välittömät hätätilanteet, jotka uhkaavat tai vahingoittavat ihmisten, eläinten tai kasvien terveyttä kansallisesti tai kansainvälisesti määritellyllä tavalla. Osapuolet voivat ottaa huomioon tarpeen käyttää geenivarjoja nopeasti sekä jakaa tällaisten geenivarjojen käytöstä saatavat hyödyt oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti nopeasti, myös edullisten hoitojen varmistamiseksi niitä tarvitseville erityisesti kehitysmaissa;

c) ottaa huomioon elintarvikkeiden ja maatalouden geenivarjojen tärkeyden sekä niiden erityismerkityksen ruokaturvan kannalta.

Artikla 9

Suojelun ja kestävään käytön edistäminen

Osapuolet rohkaisevat geenivarjojen käyttäjiä ja toimittajia kanavoimaan geenivarjojen käytöstä saatavia hyötyjä biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja sen osien kestävään käyttöön.

Artikla 10

Hyötyjen jakoa koskeva maailmanlaajuinen monenvälinen järjestelmä

Osapuolet harkitsevat sellaisen hyötyjen jakoa koskevan maailmanlaajuisen monenvälisen järjestelmän tarvetta ja järjestelyjä, jolla keskitytään geenivarjojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen jakoon, kun on kyseessä rajat ylittävä tilanne tai kun ennakkosuostumusta ei ole mahdollista hakea tai saada. Geenivarjojen ja niihin liit-

a) Create conditions to promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, including through simplified measures on access for non-commercial research purposes, taking into account the need to address a change of intent for such research;

b) Pay due regard to cases of present or imminent emergencies that threaten or damage human, animal or plant health, as determined nationally or internationally. Parties may take into consideration the need for expeditious access to genetic resources and expeditious fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of such genetic resources, including access to affordable treatments by those in need, especially in developing countries;

c) Consider the importance of genetic resources for food and agriculture and their special role for food security.

Article 9

Contribution to conservation and sustainable use

The Parties shall encourage users and providers to direct benefits arising from the utilization of genetic resources towards the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article 10

Global multilateral benefit-sharing mechanism

Parties shall consider the need for and modalities of a global multilateral benefitsharing mechanism to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain

tyvän perinteisen tiedon käyttäjien tällä järjestelmällä jakamat hyödyt käytetään biologisen monimuotoisuuden suojelun ja sen osien kestävästä käytön tukemiseen maailmanlaajuisesti.

Artikla 11

Rajat ylittävä yhteistyö

1. Tilanteissa, joissa samoja geenivarjoja on in situ olosuhteissa useamman kuin yhden osapuolen alueella, kyseiset osapuolet pyrkivät toimimaan tarpeen mukaan yhteistyössä ja ottamaan asianomaiset alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt mukaan toimintaan tämän pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi.

2. Kun samaa geenivarjoihin liittyvää perinteistä tietoa on monen osapuolen alueella yhdellä tai useammalla alkuperäiskansalla ja paikallisyhteisöllä, kyseiset osapuolet pyrkivät toimimaan tarpeen mukaan yhteistyössä ja ottamaan alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt mukaan toimintaan tämän pöytäkirjan tavoitteen toteuttamiseksi.

Artikla 12

Geenivarjoihin liittyvä perinteinen tieto

1. Tähän pöytäkirjaan perustuvia velvoitteita täytäntöön pannessaan osapuolet ottavat soveltuvin osin ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti huomioon alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tapaoikeuden, käytännöt ja menettelyt, jotka liittyvät geenivarjoihin liittyvään perinteiseen tietoon.

2. Osapuolet varmistavat kyseisten alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tehokkaan osallistumisen prosessiin ja luovat järjestelmät, joilla geenivarjoihin liittyvän perinteisen tiedon mahdollisille käyttäjille tiedotetaan heidän velvoitteistaan, muun muassa toimenpiteistä, jotka ovat saatavilla saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmän välityksellä ja jotka koskevat perinteisen tiedon saatavuutta ja tällaisen tiedon käytöstä saata-

prior informed consent. The benefits shared by users of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources through this mechanism shall be used to support the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components globally.

Article 11

Transboundary cooperation

1. In instances where the same genetic resources are found in situ within the territory of more than one Party, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of indigenous and local communities concerned, where applicable, with a view to implementing this Protocol.

2. Where the same traditional knowledge associated with genetic resources is shared by one or more indigenous and local communities in several Parties, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of the indigenous and local communities concerned, with a view to implementing the objective of this Protocol.

Article 12

Traditional knowledge associated with Genetic resources

1. In implementing their obligations under this Protocol, Parties shall in accordance with domestic law take into consideration indigenous and local communities' customary laws, community protocols and procedures, as applicable, respect to traditional knowledge associated with genetic resources.

2. Parties, with the effective participation of the indigenous and local communities concerned, shall establish mechanisms to inform potential users of traditional knowledge associated with genetic resources about their obligations, including measures as made available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House for access to and fair and equitable sharing of benefits arising from

vien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa.

3. Osapuolet pyrkivät tarvittaessa tukemaan toimintaa, jolla alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt, näiden yhteisöjen naiset mukaan luettuina, kehittävät seuraavia asioita:

a) yhteisön käytännöt, jotka koskevat geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon saatavuutta ja tällaisen tiedon käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa;

b) vähimmäisvaatimukset keskinäisesti sovituille ehdoille, joilla varmistetaan geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako; ja

c) mallisopimuslausekkeet geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon käytöstä saatavien hyötyjen jaosta.

4. Tätä pöytäkirjaa täytäntöön pannessaan osapuolten on mahdollisuuksien mukaan oltava rajoittamatta geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon tavanomaista käyttöä ja vaihtoa alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen keskuudessa yleissopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Artikla 13

Kansalliset tiedonvälityspisteet ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset

1. Kukin osapuoli nimeää saatavuutta ja hyötyjen jakoa käsittelevän kansallisen tiedonvälityspisteen. Tiedonvälityspiste antaa tietoja seuraavasti:

a) geenivarojen saantia hakeville hakijoille tietoja ennakkosuostumuksen hakemista ja keskinäisesti sovittujen ehtojen luomista koskevista menettelyistä, myös hyötyjen jakamisesta;

b) geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon saantia hakeville hakijoille mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa tietoja alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ennakkosuostumuksen tai hyväksynnän hakemista ja osallistumista sekä keskinäisesti sovittujen ehtojen luomista koskevista menettelyistä, myös hyötyjen jakamisesta; ja

c) tiedot toimivaltaisista kansallisista vi-

the utilization of such knowledge.

3. Parties shall endeavour to support, as appropriate, the development by indigenous and local communities, including women within these communities, of:

a) Community protocols in relation to access to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of such knowledge;

b) Minimum requirements for mutually agreed terms to secure the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources; and

c) Model contractual clauses for benefit-sharing arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources.

4. Parties, in their implementation of this Protocol, shall, as far as possible, not restrict the customary use and exchange of genetic resources and associated traditional knowledge within and amongst indigenous and local communities in accordance with the objectives of the Convention.

Article 13

National focal points and competent national authorities

1. Each Party shall designate a national focal point on access and benefit-sharing. The national focal point shall make information available as follows:

a) For applicants seeking access to genetic resources, information on procedures for obtaining prior informed consent and establishing mutually agreed terms, including benefit-sharing;

b) For applicants seeking access to traditional knowledge associated with genetic resources, where possible, information on procedures for obtaining prior informed consent or approval and involvement, as appropriate, of indigenous and local communities and establishing mutually agreed terms including benefit-sharing; and

ranomaisista sekä asiaankuuluvista alkupe-
räiskansoista ja paikallisyhteisöistä ja sidos-
ryhmistä.

Kansallinen tiedonvälityspiste on vastuussa
yhteydenpidosta sihteeristön kanssa.

2. Kukin osapuoli nimeää yhden tai use-
amman toimivaltaisen kansallisen viranomai-
sen, joka vastaa saatavuutta ja hyötyjen jakoa
koskevista asioista. Toimivaltaisten kansal-
listen viranomaisten tehtävänä on sovelletta-
vien kansallisten lainsäädännöllisten, hallin-
nollisten tai toimintalinjaa koskevien toi-
menpiteiden mukaisesti myöntää lupa tai tar-
vittaessa kirjalliset todisteet siitä, että saata-
vuudelle asetetut vaatimukset on täytetty, ja
antaa neuvoja ennakkosuostumuksen hake-
miseen ja keskinäisesti sovittujen ehtojen
luomiseen sovellettavista menettelyistä ja
vaatimuksista.

3. Osapuoli voi nimetä yhden elimen hoi-
tamaan sekä kansallisen tiedonvälityspisteen
että toimivaltaisen kansallisen viranomaisen
tehtäviä.

4. Kunkin osapuolen on viimeistään sinä
päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee sen osalta
voimaan, ilmoitettava sihteeristölle oman
kansallisen tiedonvälityspisteensä ja toimi-
valtaisen kansallisen viranomaisen tai viran-
omaisten yhteystiedot. Mikäli osapuoli nime-
ää useamman kuin yhden toimivaltaisen kan-
sallisen viranomaisen, sen on toimitettava
sihteeristölle ilmoituksensa yhteydessä myös
asianmukaiset tiedot kyseisten viranomaisten
välisestä vastuunjaosta. Tarvittaessa tiedoissa
on mainittava ainakin, mikä toimivaltainen
viranomainen on vastuussa kunkin tyyppisi-
stä geenivaroista. Kunkin osapuolen on ilmoi-
tettava välittömästi sihteeristölle kansallisen
tiedonvälityspisteen muutoksista tai toimival-
taisen kansallisen viranomaisen tai viran-
omaisten yhteistietojen tai vastuun muutok-
sista.

5. Sihteeristö asettaa edellä olevan 4 koh-
dan mukaisesti saadut tiedot saataville saata-
vuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjes-
telmän kautta.

c) Information on competent national au-
thorities, relevant indigenous and local com-
munities and relevant stakeholders.

The national focal point shall be responsi-
ble for liaison with the Secretariat.

2. Each Party shall designate one or more
competent national authorities on access and
benefit-sharing. Competent national authori-
ties shall, in accordance with applicable na-
tional legislative, administrative or policy
measures, be responsible for granting access
or, as applicable, issuing written evidence
that access requirements have been met and
be responsible for advising on applicable
procedures and requirements for obtaining
prior informed consent and entering into mu-
tually agreed terms.

3. A Party may designate a single entity to
fulfil the functions of both focal point and
competent national authority.

4. Each Party shall, no later than the date
of entry into force of this Protocol for it, no-
tify the Secretariat of the contact information
of its national focal point and its competent
national authority or authorities. Where a
Party designates more than one competent
national authority, it shall convey to the Se-
cretariat, with its notification thereof, rele-
vant information on the respective responsi-
bilities of those authorities. Where applica-
ble, such information shall, at a minimum,
specify which competent authority is respon-
sible for the genetic resources sought. Each
Party shall forthwith notify the Secretariat of
any changes in the designation of its national
focal point or in the contact information or
responsibilities of its competent national au-
thorities or authorities.

5. The Secretariat shall make information
received pursuant to paragraph 4 above
through the Access and Benefit-sharing
Clearing-House.

*Saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitys-
järjestelmä ja tiedonvaihto*

1. Osana yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaista tiedonvälitysjärjestelmää perustetaan saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmä. Se toimii välineenä, jonka kautta toimitetaan saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevia tietoja. Erityisesti sen kautta voidaan saada osapuolten toimittamia tietoja pöytäkirjan täytäntöönpanosta.

2. Rajoittamatta luottamuksellisten tietojen suojelua kukin osapuoli toimittaa saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmään kaikki tämän pöytäkirjan edellyttämät tiedot ja tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin tekemien päätösten edellyttämät tiedot. Tietojen on sisällettävä

a) saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyvät lainsäädännölliset, hallinnolliset ja toimintalinjaa koskevat toimenpiteet;

b) tiedot kansallisesta tiedonvälityspisteestä ja toimivaltaisesta kansallisesta viranomaisesta tai viranomaisista; ja

c) saantihetkellä annetut luvat tai muut vastaavat todisteet päätöksestä myöntää ennakkosuostumus sekä keskinäisesti sovituihin ehdoihin.

3. Lisätiedot voivat mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan sisältää

a) tiedot alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen toimivaltaisista viranomaisista sekä vastaaviksi katsotuista toimijoista;

b) mallisopimuslausekkeet;

c) geenivarojen seurantaan varten kehitetyt menetelmät ja välineet; ja

d) käytäntösäännöt ja parhaat käytännöt.

4. Saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmän toimintaa koskevista järjestelyistä, sen toimintaa koskevat raportit mukaan luettuina, keskustellaan ja päätetään tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessa, ja niitä tarkistetaan sen jälkeen säännöllisesti.

Artikla 15

*The access and benefit-sharing clearing-
house and information-sharing*

1. An Access and Benefit-sharing Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention. It shall serve as a means for sharing of information related to access and benefit-sharing. In particular, it shall provide access to information made available by each Party relevant to the implementation of this Protocol.

2. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House any information required by this Protocol, as well as information required pursuant to the decisions taken by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The information shall include:

a) Legislative, administrative and policy measures on access and benefit-sharing;

b) Information on the national focal point and competent national authority or authorities; and

c) Permits or their equivalent issued at the time of access as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms.

3. Additional information, if available and as appropriate, may include:

a) Relevant competent authorities of indigenous and local communities, and information as so decided;

b) Model contractual clauses;

c) Methods and tools developed to monitor genetic resources; and

d) Codes of conduct and best practices.

4. The modalities of the operation of the Access and Benefit-sharing Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

Article 15

Saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten noudattaminen

1. Kukin osapuoli toteuttaa asianmukaiset, tehokkaat ja oikeasuhteiset lainsäädännölliset, hallinnolliset tai toimintalinjaa koskevat toimenpiteet, joilla varmistetaan, että sen lainkäyttövallan piirissä käytettävät geenivarat on saatu ennakkosuostumuksen mukaisesti ja että keskinäisesti sovitut ehdot on luotu siten kuin saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevissa toisen osapuolen kansallisissa säädöksissä tai määräyksissä edellytetään.

2. Osapuolet toteuttavat asianmukaiset, tehokkaat ja oikeasuhteiset toimenpiteet, joita käytetään silloin, kun edellä olevan 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä ei ole noudatettu.

3. Osapuolet tekevät mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan yhteistyötä edellä 1 kohdassa tarkoitettujen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten väitetyissä rikkomistapauksissa.

Artikla 16

Geenivaroihin liittyvän perinteisen tiedon saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten noudattaminen

1. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat asianmukaiset, tehokkaat ja oikeasuhteiset lainsäädännölliset, hallinnolliset tai toimintalinjaa koskevat toimenpiteet, joilla varmistetaan, että sen lainkäyttövallan piirissä käytettävä geenivaroihin liittyvä perinteinen tieto on saatu alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ennakkosuostumuksen tai hyväksynnän mukaisesti, että kyseiset yhteisöt ovat osallistuneet prosessiin ja että keskinäisesti sovitut ehdot on luotu siten kuin toisen osapuolen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevissa kansallisissa säädöksissä tai määräyksissä edellytetään, jonka alueella kyseiset alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt elävät.

2. Kukin osapuoli toteuttaa asianmukaiset,

Compliance with domestic legislation or regulatory requirements on access and benefit-sharing

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures to provide that genetic resources utilized within its jurisdiction have been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party.

2. Parties shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.

3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article 16

Compliance with domestic legislation or Regulatory requirements on access and benefit-sharing for traditional knowledge associated with genetic resources

1. Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide that traditional knowledge associated with genetic resources utilized within their jurisdiction has been accessed in accordance with prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities and that mutually agreed terms have been established, as required by domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party where such indigenous and local communities are located.

2. Each Party shall take appropriate, effective

tehokkaat ja oikeasuhteiset toimenpiteet, joita käytetään silloin, kun edellä olevan 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä ei ole noudatettu.

3. Osapuolet tekevät mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan yhteistyötä edellä 1 kohdassa tarkoitettujen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien kansallisten säädösten tai määräysten väitetyissä rikkomistapauksissa.

Artikla 17

Geenivarojen käytön seuranta

1. Pöytäkirjan noudattamisen tukemiseksi kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta geenivarojen käyttöä voidaan seurata ja niiden käytön avoimuutta parantaa. Niihin on kuuluttava seuraavat toimenpiteet, joilla:

a) nimetään yksi tai useampi tarkastuspiste seuraavasti:

i) Nimetyt tarkastuspisteet keräävät tai ottavat vastaan tarpeellisia asiaankuuluvia tietoja ennakkosuostuksesta, geenivarojen lähteistä, keskinäisesti sovituista ehdoista ja/tai geenivarojen käytöstä.

ii) Kukin osapuoli vaatii geenivarojen käyttäjiä tarvittaessa ja nimetyn tarkastuspisteen erityisluonteen mukaisesti antamaan nimetylle tarkastuspisteelle edellä olevassa kohdassa määritellyt tiedot. Kukin osapuoli toteuttaa asianmukaiset, tehokkaat ja oikeasuhteiset toimenpiteet, joita käytetään tilanteissa, joissa määräyksiä ei ole noudatettu.

iii) Rajoittamatta luottamuksellisten tietojen suojelua edellä mainitut tiedot, joihin kuuluvat saatavilla olevat kansainvälisesti tunnustetut vaatimustenmukaisuustodistukset, toimitetaan tarvittaessa asianomaisille kansallisille viranomaisille, ennakkosuostumuksen antavalle osapuolelle sekä saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmään.

iv) Tarkastuspisteiden on oltava tehokkaita, ja niissä on oltava tämän a alakohdan täytäntöönpanoon tarvittavat toiminnot. Tarkastuspisteiden tulee olla tarkoituksenmukaisia

and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.

3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article 17

Monitoring the utilization of genetic resources

1. To support compliance, each Party shall take measures, as appropriate, to monitor and to enhance transparency about the utilization of genetic resources. Such measures shall include:

a) The designation of one or more checkpoints, as follows:

i) Designated checkpoints would collect or receive, as appropriate, relevant information related to prior informed consent, to the source of the genetic resource, to the establishment of mutually agreed terms, and/or to the utilization of genetic resources, as appropriate;

ii) Each Party shall, as appropriate and depending on the particular characteristics of a designated checkpoint, require users of genetic resources to provide the information specified in the above paragraph at a designated checkpoint. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance;

iii) Such information, including from internationally recognized certificates of compliance where they are available, will, without prejudice to the protection of confidential information, be provided to relevant national authorities, to the Party providing prior informed consent and to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, as appropriate;

iv) Checkpoints must be effective and should have functions relevant to implementation of this subparagraph (a). They should be relevant to the utilization of genetic re-

geenivarojen käytön tai asiaan liittyvien tietojen keräämisen kannalta muun muassa missä tahansa tutkimuksen, kehittämisen, innovoinnin, esikaupallistamisen tai kaupallistamisen vaiheessa.

b) rohkaistaan geenivarojen käyttäjiä ja toimittajia sisällyttämään keskinäisesti sovituihin ehtoihin määräyksiä, joiden mukaan ehtojen täytäntöönpanoa koskevia tietoja on jaettava, muun muassa raportointivaatimuksia; ja

c) rohkaistaan kustannustehokkaiden viestintävälineiden ja -järjestelmien käyttöön.

2. Tämän pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaisesti myönnetty saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmästä saatavilla oleva lupa tai vastaava todiste toimii kansainvälisesti tunnustettuna vaatimustenmukaisuustodistuksena.

3. Kansainvälisesti tunnustettu vaatimustenmukaisuustodistus toimii näyttönä siitä, että sen mukaiset geenivarat on saatu ennakkosuostumuksen mukaisesti ja että keskinäisesti sovitut ehdot on luotu siten kuin saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevissa ennakkosuostumuksen antavan osapuolen kansallisissa säädöksissä tai määräyksissä edellytetään.

4. Kansainvälisesti tunnustetun vaatimustenmukaisuustodistuksen on sisällettävä seuraavat vähimmäistiedot, kun tiedot eivät ole luottamuksellisia:

- a) todistuksen myöntäjä;
- b) todistuksen myöntämispäivämäärä;
- c) geenivarojen toimittaja;
- d) todistuksen yksilöivä tunniste;
- e) henkilö tai yhteisö, jolle ennakkosuostumus myönnettiin;
- f) todistuksen asiasisältö tai kattamat geenivarat;
- g) vahvistus siitä, että keskinäisesti sovitut ehdot on luotu;
- h) vahvistus siitä, että ennakkosuostumus on saatu; ja
- i) kaupallinen ja/tai ei-kaupallinen käyttö.

sources, or to the collection of relevant information at, inter alia, any stage of research, development, innovation pre-commercialization or commercialization.

b) Encouraging users and providers of genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to share information on the implementation of such terms, including through reporting requirements; and

c) Encouraging the use of cost-effective communication tools and systems.

2. A permit or its equivalent issued in accordance with Article 6, paragraph 3 (e) and made available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, shall constitute an internationally recognized certificate of compliance.

3. An internationally recognized certificate of compliance shall serve as evidence that the genetic resource which it covers has been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the Party providing prior informed consent.

4. The internationally recognized certificate of compliance shall contain the following minimum information when it is not confidential:

- a) Issuing authority;
- b) Date of issuance;
- c) The provider;
- d) Unique identifier of the certificate;
- e) The person or entity to whom prior informed consent was granted;
- f) Subject-matter or genetic resources covered by the certificate;
- g) Confirmation that mutually agreed terms were established;
- h) Confirmation that prior informed consent was obtained; and
- i) Commercial and/or non-commercial use.

*Keskinäisesti sovittujen ehtojen noudattaminen**Compliance with mutually agreed terms*

1. Tämän pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan g alakohdan i alakohdan ja 7 artiklan täytäntöön panemiseksi kukin osapuoli rohkaisee geenivarojen ja/tai geenivaroihin liittyvän perinteisen tietämyksen toimittajia ja käyttäjiä sisällyttämään keskinäisesti sovittuihin ehtoihin tarvittaessa riitojen ratkaisua koskevan ehdon, jossa määritellään muun muassa seuraavat asiat:

a) tuomioistuin, joka ratkaisee oikeussuhteesta mahdollisesti syntyvät riidat;
b) sovellettava laki; ja/tai
c) mahdollisuudet käyttää vaihtoehtoisia riitojen ratkaisumenettelyä, kuten välitys- tai välimiesmenettelyä.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että sen oikeusjärjestelmään sisältyy mahdollisuus turvautua oikeussuojakeinoihin, jotka ovat sopusoinnussa soveltuvien lainkäyttövaatimusten kanssa, sen varalta, että keskinäisesti sovitusta ehdoista syntyy riita.

3. Kukin osapuoli toteuttaa tarpeen mukaan tehokkaat toimenpiteet, jotka koskevat

a) oikeuden saatavuutta; ja
b) ulkomaisten tuomioiden ja välitystuomioiden vastavuoroista tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien järjestelmien hyödyntämistä.

4. Tämän artiklan tehokkuutta arvioidaan tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa tämän pöytäkirjan 31 artiklan mukaisesti.

Artikla 19

Mallisopimuslausekkeet

1. Kukin osapuoli edistää tarkoituksenmukaisella tavalla alakohtaisten ja monialaisten mallisopimuslausekkeiden kehittämistä, päivittämistä ja käyttöä keskinäisesti sovittuja ehtoja varten.

2. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa arvioidaan määräajoin alakohtaisten ja mo-

1. In the implementation of Article 6, paragraph 3 (g) (i) and Article 7, each Party shall encourage providers and users of genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to cover, where appropriate, dispute resolution including:

(a) The jurisdiction to which they will subject any dispute resolution processes;

(b) The applicable law; and/or

(c) Options for alternative dispute resolution, such as mediation or arbitration.

2. Each Party shall ensure that an opportunity to seek recourse is available under their legal systems, consistent with applicable jurisdictional requirements, in cases of disputes arising from mutually agreed terms.

3. Each Party shall take effective measures, as appropriate, regarding:

a) Access to justice; and

b) The utilization of mechanisms regarding mutual recognition and enforcement of foreign judgments and arbitral awards.

4. The effectiveness of this article shall be reviewed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol in accordance with Article 31 of this Protocol.

Article 19

Model contractual clauses

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses for mutually agreed terms.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of sec-

nialaisten mallisopimuslausekkeiden käyttöä.

Artikla 20

Käytännėsäännöt, ohjeet ja parhaat käytännöt ja/tai standardit

1. Kukin osapuoli kannustaa tarvittaessa saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyvien vapaaehtoisten käytännėsääntöjen, ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen ja/tai standardien kehittämiseen, päivittämiseen ja käyttöön.

2. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa arvioidaan määräajoin vapaaehtoisten käytännėsääntöjen, ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen ja/tai standardien käyttöä ja harkitaan erityisten käytännėsääntöjen, ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen ja/tai standardien hyväksymistä.

Artikla 21

Tietoisuuden lisääminen

Kukin osapuoli toteuttaa toimenpiteitä, joilla lisätään tietoisuutta geenivarojen ja niihin liittyvän perinteisen tiedon sekä niiden saatavuuden ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen jaon tärkeydestä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa

- a) tämän pöytäkirjan ja sen tavoitteen edistäminen;
- b) alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä asiaankuuluvien sidosryhmien tapaamisten järjestäminen;
- c) palvelupisteen luominen ja ylläpitäminen alkuperäiskansoille ja paikallisyhteisöille sekä asiaankuuluville sidosryhmille;
- d) tiedon välittäminen kansallisen tietopalvelun avulla;
- e) vapaaehtoisten käytännėsääntöjen, ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen ja/tai standardien edistäminen neuvottelemalla alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa;
- f) asiaankuuluvien kansallisten, alueellisten ja kansainvälisten kokemusten vaihdon edis-

toral and cross-sectoral model contractual clauses.

Article 20

Codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in relation to access and benefit-sharing.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards and consider the adoption of specific codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards.

Article 21

Awareness-raising

Each Party shall take measures to raise awareness of the importance of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, and related access and benefit-sharing issues. Such measures may include, inter alia:

- a) Promotion of this Protocol, including its objective;
- b) Organization of meetings of indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- c) Establishment and maintenance of a help desk for indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- d) Information dissemination through a national clearing-house;
- e) Promotion of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in consultation with indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- f) Promotion of, as appropriate, domestic, regional and international exchanges of ex-

täminen;

g) geenivarojen ja niihin liittyvän perinteen tiedon käyttäjien ja toimittajien kouluttaminen ja valmentaminen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskeviin velvoitteisiin liittyvissä asioissa;

h) alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä asiaankuuluvien sidosryhmien ottaminen mukaan tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoon; ja

i) alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen käytäntöjä ja menettelyjä koskevan tietoisuuden lisääminen.

Artikla 22

Valmiudet

1. Varmistaakseen tämän pöytäkirjan tehokkaan täytäntöönpanon osapuolet tekevät yhteistyötä henkilöstön ja institutionaalisten valmiuksien luomiseksi, kehittämiseksi ja vahvistamiseksi osapuoliin kuuluvissa kehitysmaissa, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa, sekä osapuoliin kuuluvissa siirtymätalouden maissa, myös nykyisten maailmanlaajuisten, alueellisten, osa-alueellisten ja kansallisten instituutioiden ja järjestöjen kautta. Tässä yhteydessä osapuolet helpottavat alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä asiaankuuluvien sidosryhmien, myös kansalaisjärjestöjen ja yksityisen sektorin, osallistumista toimintaan.

2. Tämän pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi on osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, sekä osapuoliin kuuluvien siirtymätalouden maiden tarpeet, jotka liittyvät rahavaroihin yleissopimuksen tätä koskevien määräysten mukaisesti, otettava täysimääräisesti huomioon valmiuksien luomiseksi ja kehittämiseksi.

3. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyvien asianmukaisten toimenpiteiden perustaksi osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, sekä osapuoliin kuuluvien siirtymätalouden maiden olisi määriteltävä kansalliset valmiuksia koskevat tarpeensa ja prioriteettinsa kansallisilla

perience;

g) Education and training of users and providers of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources about their access and benefit-sharing obligations;

h) Involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders in the implementation of this Protocol; and

i) Awareness-raising of community protocols and procedures of indigenous and local communities.

Article 22

Capacity

1. The Parties shall cooperate in the capacity-building, capacity development and strengthening of human resources and institutional capacities to effectively implement this Protocol in developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations. In this context, Parties should facilitate the involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders, including non-governmental organizations and the private sector.

2. The need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition for financial resources in accordance with the relevant provisions of the Convention shall be taken fully into account for capacity-building and development to implement this Protocol.

3. As a basis for appropriate measures in relation to the implementation of this Protocol, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition should identify their national capacity needs and priorities through national capacity self-

valmiuksien itsearvioinneilla. Tällöin kyseisten osapuolten olisi tuettava alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä asiaankuuluvien sidosryhmien määrittelemiä valmiuksia koskevia tarpeita ja prioriteetteja kiinnittäen erityistä huomiota naisten valmiuksia koskeviin tarpeisiin ja prioriteetteihin.

4. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon tukemiseksi valmiuksien luominen ja kehittäminen voi kohdistua muun muassa seuraaviin tärkeimpiin asioihin:

a) valmiudet panna täytäntöön tämä pöytäkirja ja noudattaa sen velvoitteita;

b) valmiudet neuvotella keskinäisesti sovituista ehdoista;

c) valmiudet kehittää ja panna täytäntöön saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyviä kansallisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai toimintalinjaa koskevia toimenpiteitä ja valvoa niiden täytäntöönpanoa; ja

d) maiden valmiudet kehittää omia tutkimusvalmiuksiaan, joilla luodaan lisäarvoa niiden omille geenivaroille.

5. Edellä 1–4 kohdassa mainittuihin toimenpiteisiin voi kuulua muun muassa

a) lainsäädännön ja instituutioiden kehittäminen;

b) tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistäminen neuvotteluissa, kuten keskinäisesti sovituista ehdoista neuvottelemiseen liittyvä koulutus;

c) määräysten noudattamisen seuranta ja täytäntöönpano;

d) parhaiden saatavilla olevien viestintävälineiden ja Internet-pohjaisten järjestelmien käyttäminen saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyvässä toiminnassa;

e) arviointimenetelmien kehittäminen ja käyttö;

f) bioprospektio sekä siihen liittyvä tutkimustyö ja taksonomiset tutkimukset;

g) teknologian siirto sekä infrastruktuuri ja tekniset valmiudet, joilla varmistetaan kestävä teknologian siirto;

h) saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevan toiminnan edistämisen tehostaminen biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi ja sen osien kestävä käytön mahdollistamiseksi;

i) erityistoimenpiteet, joilla parannetaan saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevia asiaankuuluvien sidosryhmien valmiuksia; ja

j) erityistoimenpiteet, joilla parannetaan geenivarojen saatavuutta ja/tai niihin liittyvää

assessments. In doing so, such Parties should support the capacity needs and priorities of indigenous and local communities and relevant stakeholders, as identified by them, emphasizing the capacity needs and priorities of women.

4. In support of the implementation of this Protocol, capacity-building and development may address, inter alia, the following key areas:

a) Capacity to implement, and to comply with the obligations of, this Protocol;

b) Capacity to negotiate mutually agreed terms;

c) Capacity to develop, implement and enforce domestic legislative, administrative or policy measures on access and benefit-sharing; and

(d) Capacity of countries to develop their endogenous research capabilities to add value to their own genetic resources.

5. Measures in accordance with paragraphs 1 to 4 above may include, inter alia:

a) Legal and institutional development;

b) Promotion of equity and fairness in negotiations, such as training to negotiate mutually agreed terms;

c) The monitoring and enforcement of compliance;

d) Employment of best available communication tools and Internet-based systems for access and benefit-sharing activities;

e) Development and use of valuation methods;

f) Bioprospecting, associated research and taxonomic studies;

g) Technology transfer, and infrastructure and technical capacity to make such technology transfer sustainable;

h) Enhancement of the contribution of access and benefit-sharing activities to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;

i) Special measures to increase the capacity of relevant stakeholders in relation to access and benefit-sharing; and

j) Special measures to increase the capacity of indigenous and local communities with

perinteistä tietoa koskevia alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen valmiuksia.

6. Tiedot valmiuksien luomiseen ja kehittämiseen liittyvistä edellä olevien 1–5 kohdan mukaisesti tehdyistä kansallisista, alueellisista ja kansainvälisistä aloitteista on toimitettava saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmään, jotta voidaan edistää synergiaa ja koordinaatiota saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien valmiuksien luomisessa ja kehittämisessä.

Artikla 23

Teknologian siirto, yhteistyö ja yhteistoiminta

Tämän pöytäkirjan tavoitteen saavuttamiseksi osapuolet tekevät yleissopimuksen 15, 16, 18 ja 19 artiklan mukaisesti yhteistyötä teknisessä ja tieteellisessä tutkimuksessa sekä kehitysohjelmassa, myös bioteknisessä tutkimustoiminnassa. Osapuolet sitoutuvat edistämään ja tukemaan teknologian saatavuutta ja sen siirtämistä osapuoliin kuuluville kehitysmaalle, erityisesti vähiten kehittyneille maille ja pienille kehittyville saarivaltioille, sekä osapuoliin kuuluville siirtymätalouden maille, jotta varmistetaan luotettavan ja toimintakykyisen teknisen ja tieteellisen pohjan kehittäminen ja vahvistaminen yleissopimuksen ja tämän pöytäkirjan tavoitteiden saavuttamiseksi. Tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan yhteistyötoimenpiteet toteutetaan yhdessä sen tai niiden osapuolten kanssa, jotka toimittavat geenivarat ja jotka ovat kyseisten geenivarojen alkuperämaa, tai sen tai niiden osapuolten kanssa, jotka ovat hankkineet geenivarat yleissopimuksen mukaisesti.

Artikla 24

Valtiot, jotka eivät ole pöytäkirjan osapuolia

Osapuolet rohkaisevat valtioita, jotka eivät

emphasise on enhancing the capacity of women within those communities in relation to access to genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources.

6. Information on capacity-building and development initiatives at national, regional and international levels, undertaken in accordance with paragraphs 1 to 5 above, should be provided to the Access and Benefit-sharing Clearing-House with a view to promoting synergy and coordination on capacity-building and development for access and benefit-sharing.

Article 23

Technology transfer, collaboration and cooperation

In accordance with Articles 15, 16, 18 and 19 of the Convention, the Parties shall collaborate and cooperate in technical and scientific research and development programmes, including biotechnological research activities, as a means to achieve the objective of this Protocol. The Parties undertake to promote and encourage access to technology by, and transfer of technology to, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, in order to enable the development and strengthening of a sound and viable technological and scientific base for the attainment of the objectives of the Convention and this Protocol. Where possible and appropriate such collaborative activities shall take place in and with a Party or the Parties providing genetic resources that is the country or are the countries of origin of such resources or a Party or Parties that have acquired the genetic resources in accordance with the Convention.

Article 24

Non-parties

ole tämän pöytäkirjan osapuolia, liittymään tähän pöytäkirjaan ja toimittamaan saatavuuden ja hyötyjen jaon tiedonvälitysjärjestelmään asianmukaisia tietoja.

Artikla 25

Rahoitusjärjestelmä ja rahavarat

1. Harkitessaan tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämää rahoitusta osapuolet ottavat huomioon yleissopimuksen 20 artiklan määräykset.

2. Yleissopimuksen rahoitusjärjestelmä on tämän pöytäkirjan rahoitusjärjestelmä.

3. Tämän pöytäkirjan 22 artiklassa tarkoitettun valmiuksien luomisen ja kehittämisen osalta tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi, antaessaan edellä olevassa 2 kohdassa tarkoitettua rahoitusjärjestelmää koskevia ohjeita osapuolten konferenssin käsittelyä varten, ottaa huomioon rahavarojen tarpeen osapuoliin kuuluvissa kehitysmaissa, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa, sekä osapuoliin kuuluvissa siirtymätalouden maissa sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen, myös näiden yhteisöjen naisten, valmiuksia koskevat tarpeet ja prioriteetit.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa osapuolet ottavat huomioon myös osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, sekä osapuoliin kuuluvien siirtymätalouden maiden tarpeet kyseisten maiden pyrkiessä määrittelemään ja toteuttamaan valmiuksien luomiseen ja kehittämiseen liittyviä vaatimuksiaan tämän pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi.

5. Osapuolten konferenssin asiaankuuluvissa päätöksissä annetut rahoitusjärjestelmää koskevat ohjeet, ennen tämän pöytäkirjan tekemistä hyväksytyt päätökset mukaan luetuina, koskevat soveltuvin osin tämän artiklan määräyksiä.

6. Osapuoliin kuuluvat teollisuusmaat voivat myös myöntää ja osapuoliin kuuluvat kehitysmaat ja osapuoliin kuuluvat siirtymäta-

The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

Article 25

Financial mechanism and resources

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.

2. The financial mechanism of the Convention shall be the financial mechanism for this Protocol.

3. Regarding the capacity-building and development referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of Parties with economies in transition, for financial resources, as well as the capacity needs and priorities of indigenous and local communities, including women within these communities.

4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building and development requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.

5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, *mutatis mutandis*, to the provisions of this Article.

6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties

louden maat hyödyntää kahdenvälisten, alueellisten ja monenvälisten kanavien kautta taloudellisia ja muita resursseja tämän pöytäkirjan määräysten täytäntöön panemiseksi.

Artikla 26

Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi

1. Osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena.

2. Yleissopimuksen osapuolet, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia, voivat osallistua tarkkailijoina tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin kokouksiin. Kun osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena, tätä pöytäkirjaa koskevien päätösten tekemiseen osallistuvat ainoastaan pöytäkirjan osapuolet.

3. Kun osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena, osapuolten konferenssin puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen osapuolta, mutta joka kyseisenä aikana ei ole tämän pöytäkirjan osapuoli, korvataan jäsenenä, jonka tämän pöytäkirjan osapuolet valitsevat keskuudestaan.

4. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi tarkastelee säännöllisesti tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja tekee toimivaltansa rajoissa päätöksiä sen tehokkaan täytäntöönpanon edistämiseksi. Konferenssi suorittaa sille tässä pöytäkirjassa määrätty tehtävät ja

a) antaa suosituksia tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista asioista;

b) perustaa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeellisiksi katsottuja avustavia toimielimiä;

c) pyytää ja käyttää tarvittaessa toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen sekä hallitustenvälisen elinten sekä kansalaisjärjestöjen tarjoamia palveluita, yhteistyötä ja tietoa;

d) päättää miten ja kuinka usein on tämän pöytäkirjan 29 artiklan mukaisesti toimitettava tietoja sekä käsittelee mainitut tiedot ja

and the Parties with economies in transition avail themselves of, financial and other resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

Article 26

Conference of the parties serving as the meeting of the parties to this protocol

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this

Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;

b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;

c) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;

d) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted

avustavilta toimielimiltä saamansa raportit;

e) käsittelee ja hyväksyy tarvittaessa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliseksi katsotut muutokset tähän pöytäkirjaan ja sen liitteeseen sekä mahdolliset lisäliitteet tähän pöytäkirjaan; ja

f) suorittaa muut tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämät tehtävät.

5. Osapuolten konferenssin menettelytapasääntöjä ja yleissopimuksen rahoitussääntöjä sovelletaan soveltuvin osin tähän pöytäkirjaan, jollei tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi yksimielisesti toisin päättä.

6. Sihteeristö kutsuu koolle tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen, joka pidetään ensimmäisen pöytäkirjan voimaantulon jälkeen pidettäväksi sovitun osapuolten konferenssin kokouksen yhteydessä. Myöhemmät tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin varsinaiset kokoukset pidetään osapuolten konferenssin varsinaisten kokousten yhteydessä, jollei tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi toisin päättä.

7. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin ylimääräisiä kokouksia pidetään muina aikoina, kun tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi katsoo sen tarpeelliseksi, sekä jonkin osapuolen kirjallisesta pyynnöstä, jos ylimääräisen kokouksen pitämistä tukee vähintään kolmasosa osapuolisten kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sihteeristö on toimittanut pyynnön muille osapuolille.

8. Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiajärjestö sekä sellaiset niiden jäseninä tai tarkkailijoina olevat valtiot, jotka eivät ole yleissopimuksen osapuolia, voivat olla edustettuina tarkkailijoina tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa. Mikä tahansa kansallinen tai kansainvälinen, hallitustenvälinen tai ei-hallitustenvälinen elin tai järjestö, jonka toimialaa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan

in accordance with Article 29 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

e) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its Annex, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and

f) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, mutatis mutandis, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat and held concurrently with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held concurrently with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Anybody or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters

kuuluvat asiat ovat ja joka on ilmoittanut sihteeristölle haluavansa olla edustettuna tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa tarkkailijana, voidaan hyväksyä sellaiseksi, jollei vähintään kolmasosa läsnä olevista osapuolista sitä vastusta. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, tarkkailijoiden hyväksyminen ja osallistuminen tapahtuu edellä olevassa 5 kohdassa tarkoitettujen menettelytapasääntöjen mukaisesti.

Artikla 27

Avustavat toimielimet

1. Mikä tahansa yleissopimuksella tai sen mukaisesti perustettu avustava toimielin voi tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin päätöksellä suorittaa pöytäkirjan mukaisia tehtäviä, jolloin osapuolten kokouksen on yksilöitävä, mitä tehtäviä kyseinen toimielin suorittaa.

2. Yleissopimuksen osapuolet, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia, voivat osallistua tarkkailijoina mainittujen avustavien toimielinten kokouksiin. Kun yleissopimuksen mukainen avustava toimielin toimii tämän pöytäkirjan avustavana toimielimenä, pöytäkirjan mukaisten päätösten tekemiseen osallistuvat ainoastaan pöytäkirjan osapuolet.

3. Kun yleissopimuksen mukainen avustava toimielin suorittaa tähän pöytäkirjaan liittyviä tehtäviä, kyseisen avustavan toimielimen puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen osapuolta, mutta joka kyseisenä aikana ei ole pöytäkirjan osapuoli, korvataan jäsenenä, jonka pöytäkirjan osapuolet valitsevat keskuudestaan.

Artikla 28

Sihteeristö

1. Yleissopimuksen 24 artiklalla perustettu sihteeristö toimii tämän pöytäkirjan sihteeristönä.

2. Yleissopimuksen 24 artiklan 1 kohtaa, joka koskee sihteeristön tehtäviä, sovelletaan

covered by this Protocol and that has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Article 27

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may serve this Protocol, including upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any such decision shall specify the tasks to be undertaken.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by Parties to this Protocol.

3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

Article 28

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.

2. Article 24, paragraph 1, of the Conven-

soveltuvin osin tähän pöytäkirjaan.

3. Siltä osin kuin ne ovat eriteltävissä, tähän pöytäkirjaan liittyvien sihteeripalvelujen kustannuksista vastaavat pöytäkirjan osapuolet. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi päättää ensimmäisessä kokouksessaan tätä varten tarvittavista rahoitusjärjestelyistä.

Artikla 29

Seuranta ja raportointi

Kukin osapuoli seuraa tähän pöytäkirjaan perustuvien velvoitteidensa täytäntöönpanoa ja esittää pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivalle osapuolten konferenssille tämän asettamin määräajoin ja määrittelemässä muodossa raportin toimenpiteistä, joihin osapuoli on ryhtynyt tämän pöytäkirjan täytäntöön panemiseksi.

Artikla 30

Tämän pöytäkirjan noudattamisen edistämistä koskevat menettelyt ja järjestelyt

Pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi käsittelee ja hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan yhteistyömenettelyt ja toimielimiä koskevat järjestelyt, joiden avulla edistetään pöytäkirjan määräysten noudattamista ja käsitellään niitä tapauksia, joissa määräyksiä ei ole noudatettu. Näihin menettelyihin ja järjestelyihin tulee sisältyä asianmukaiset määräykset neuvonnan tai avun tarjoamisesta. Ne ovat erillisiä yleissopimuksen 27 artiklan mukaisista riitojen ratkaisumenettelyistä eivätkä ne rajoita niiden soveltamista.

Artikla 31

tion on the functions of the Secretariat shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol.

3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

Article 29

Monitoring and reporting

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals and in the format to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement this Protocol.

Article 30

Procedures and mechanisms to promote compliance with this protocol

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms under Article 27 of the Convention.

Article 31

Arviointi ja seuranta

Pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi suorittaa neljän vuoden kuluttua tämän pöytäkirjaan voimaantuloa ja sen jälkeen pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin määrittelemien aikavälein arvioinnin pöytäkirjan tehokkuudesta.

Artikla 32

Allekirjoittaminen

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten yleissopimuksen osapuolille Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 2 päivästä helmikuuta 2011 lähtien 1 päivään helmikuuta 2012 saakka.

Artikla 33

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona viideskymmenes yleissopimuksen osapuoliin kuuluvan valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu.

2. Sellaisen valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän pöytäkirjan tai liittyy siihen sen jälkeen, kun viideskymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on edellä olevan 1 kohdan mukaisesti talletettu, tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona asianomainen valtio tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai sinä päivänä, jona yleissopimus tulee asianomaisen valtion tai taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta voimaan, mikäli

Assessment and review

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, four years after the entry into force of this Protocol and thereafter at intervals determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, an evaluation of the effectiveness of this Protocol.

Article 32

Signature

This Protocol shall be open for signature by Parties to the Convention at the United Nations Headquarters in New York, from 2 February 2011 to 1 February 2012.

Article 33

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.

2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument as referred to in paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.

tämä tapahtuu myöhemmin.

3. Sovellettaessa tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa, taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei oteta huomioon tämän järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.

Artikla 34

Varaumat

Tähän pöytäkirjaan ei saa tehdä varaumia.

Artikla 35

Irtisanominen

1. Milloin tahansa kahden vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tämä pöytäkirja on tullut voimaan jonkin osapuolen osalta, tämä osapuoli voi irtisanoa pöytäkirjan antamalla siitä kirjallisen ilmoituksen tallettajalle.

2. Edellä tarkoitettu irtisanoutuminen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen tai ilmoituksessa mainittuna myöhempänä ajankohtana.

Artikla 36

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan mainittuna päivänä.

Tehty Nagoyassa 29 päivänä lokakuuta 2010.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 34

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 35

Withdrawal

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

Article 36

Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol on the dates indicated.

Done at Nagoya on this twenty-ninth day of October, two thousand and ten.

Liite

Rahalliset ja muut kuin rahalliset hyödyt

1. Rahallisia hyötyjä voivat olla esimerkiksi seuraavat hyödyt, niihin kuitenkin rajoittumatta:

- a) käyttömaksut/maksu kerättyä tai muutoin hankittua näytettä kohden;
- b) ennakkomaksut;
- c) erämaksut;
- d) rojalTIMaksut;
- e) kaupallistamiseen liittyvät lisenssimaksut;
- f) erityismaksut, joita maksetaan biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä tukeville erityisrahastoille;
- g) palkat ja muut etuudet, jos niistä on keskinäisesti sovittu;
- h) tutkimusrahoitus;
- i) yhteisyritykset;
- j) asiaan liittyvien immateriaalioikeuksien yhteisomistus.

2. Muita kuin rahallisia hyötyjä voivat olla esimerkiksi seuraavat hyödyt, niihin kuitenkin rajoittumatta:

- a) tutkimus- ja kehitystyön tulosten jakaminen;
- b) tieteellisiin tutkimuksiin, kehitysohjelmiin ja erityisesti biotekniseen tutkimukseen liittyvä yhteistyö, yhteistoiminta ja edistäminen, mahdollisuuksien mukaan sen osapuolen alueella, joka toimittaa geenivarat;
- c) osallistuminen tuotekehitykseen;
- d) koulutukseen ja valmentamiseen liittyvä yhteistyö, yhteistoiminta ja edistäminen;
- e) pääsy geenivarojen ex situ -ohjelmiin ja tietokantoihin;
- f) tiedon ja teknologian siirto geenivarojen toimittajalle oikeudenmukaisin ja edullisin ehdoin ja, jos asiasta keskinäisesti sovitaan, ilman täyttä vastiketta ja etuoikeutetusti, erityisesti sellaisen tiedon ja teknologian siirto, jossa hyödynnetään geenivaroja tai joka on merkityksellistä biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävään käytön kannalta, biotekniikan siirto mukaan luettuna;
- g) teknologian siirtoa koskevien valmiuksien vahvistaminen;
- h) institutionaalisten valmiuksien kehittäminen;

Annex

Monetary and non-monetary benefits

1. Monetary benefits may include, but not be limited to:

- a) Access fees/fee per sample collected or otherwise acquired;
- b) Up-front payments;
- c) Milestone payments;
- d) Payment of royalties;
- e) Licence fees in case of commercialization;
- f) Special fees to be paid to trust funds supporting conservation and sustainable use of biodiversity;
- g) Salaries and preferential terms where mutually agreed;
- h) Research funding;
- i) Joint ventures;
- j) Joint ownership of relevant intellectual property rights.

2. Non-monetary benefits may include, but not be limited to:

- a) Sharing of research and development results;
- b) Collaboration, cooperation and contribution in scientific research and development programmes, particularly biotechnological research activities, where possible in the Party providing genetic resources;
- c) Participation in product development;
- d) Collaboration, cooperation and contribution in education and training;
- e) Admittance to ex situ facilities of genetic resources and to databases;
- f) Transfer to the provider of the genetic resources of knowledge and technology under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where agreed, in particular, knowledge and technology that make use of genetic resources, including biotechnology, or that are relevant to the conservation and sustainable utilization of biological diversity;
- g) Strengthening capacities for technology transfer;
- h) Institutional capacity-building;

i) inhimilliset ja aineelliset resurssit, joilla vahvistetaan saatavuutta koskevien määräysten hallinnointiin ja täytäntöönpanoon liittyviä valmiuksia;

j) geenivaroihin liittyvä koulutus, johon geenivarojen toimittajamaat osallistuvat täysipainoisesti ja joka järjestetään mahdollisuuksien mukaan kyseisissä maissa;

k) biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kannalta merkityksellisen tieteellisen tiedon saanti, biologisten keksintöjen ja taksonomisten tutkimusten saanti mukaan luettuna;

l) paikallistalouden edistäminen;

m) tutkimus, joka kohdistuu ensisijaisesti tarpeisiin, kuten terveyteen ja ruokaturvaan, ja jossa otetaan huomioon geenivarat toimitettavan osapuolen oma geenivarojen käyttö;

n) institutionaaliset ja ammatilliset suhteet, joita voi syntyä saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevan sopimuksen ja sitä seuraavan yhteistyön ansiosta;

o) ruoan ja toimeentulon turvaamiseen liittyvät hyödyt;

p) yhteiskunnallinen tunnustus;

q) asiaan liittyvien immateriaalioikeuksien yhteisomistus.

i) Human and material resources to strengthen the capacities for the administration and enforcement of access regulations;

j) Training related to genetic resources with the full participation of countries providing genetic resources, and where possible, in such countries;

k) Access to scientific information relevant to conservation and sustainable use of biological diversity, including biological inventories and taxonomic studies;

l) Contributions to the local economy;

m) Research directed towards priority needs, such as health and food security, taking into account domestic uses of genetic resources in the Party providing genetic resources;

n) Institutional and professional relationships that can arise from an access and benefit-sharing agreement and subsequent collaborative activities;

o) Food and livelihood security benefits;

p) Social recognition;

q) Joint ownership of relevant intellectual property rights.